

OVAL-Info

VA-Ledningsnett - Nr. 2 april 2011 - www.ovalinfo.no

”

VA-NETTET – EN HELSERISIKO Oval i møte med Helse- og Omsorgsdepartementet

I september i fjor sendte Oval et "bekymringsbrev" til Statsministeren med utgangspunkt i RIFs siste "State of the Nation" rapport der vann- og avløpsnettverket får særdeles dårlig tilstandsbedømmelse og der det anbefales umiddelbar innsats fra det offentlige for å kunne opprettholde en god funksjon av nettverkene. I brevet ber Oval statsministeren vurdere hvordan staten på beste måte kan tilrettelegge en opptrapping av de nødvendige utbedringene samtidig som Oval tilbyr seg å bidra med alle de kunnskaper, data og dokumentasjoner Oval og Oval-medlemmene rår over – gjerne i et møte med de spesialister statsministeren måtte utpeke fra statens side.

Svar på brevet fikk Oval rett før årsskifte i form av et brev fra Helse- og Omsorgsdepartementet. I brevet slår departementet fast at man er klar over at Mattilysynet har avdekket lokale mangler ved drikkevannsforsyningen og at det "er også et behov for oppgradering av gammelt eller for dårlig ledningsnett for drikkevann og avløp – ikke minst i lys av de forventede klimaendringene." Departementet varsler videre at man sammen med Mattilysynet nå vil ta i bruk strengere virkemidler for å "lukke avvik som blir avdekket ved tilsyn" og forteller at det nå arbeides for å fastsette nasjonale mål for drikkevann- og sanitærområdet. En ny lov om folkehelsearbeid er nå også ute på høring, forteller ekspedisjonssjef Jon Olav Aspås i brevet til Oval.

Brevet avsluttes med et ønske om at det nå må arrangeres et møte mellom departementet og Oval – et ønske Oval deler og der Oval allerede har takket ja og foreslått møtedato. Vi vil selvsagt rapportere fra møtet i en kommende utgave av Oval Info.

VA PÅ INFRASTRUKTURDAGENE 2011 : DET ER TRANGT Å LIGGE UNDERST ... ... OG DET ER NETTOPP DER VA-LIGGER!

Det er trangbodd under asfalten! Det er beregnet at det under norske veier ligger rør, kabler og annet utstyr for rundt 430 milliarder kroner. Av dette er 350 milliarder VA-rør. Så VA er største leieboer, eldste... og nederste i gategrunnen. Stadig flere vil ha plass i gatene – fjernvarme, bredbånd, søppelrør og gass, for å nevne noen. I London er det så mange som har lagt utstyr ned i gatene at du noen steder må 25 meter (!) ned for å finne ledig plass i gater der det går Metro-linjer.

- Og i Norge råder lovløsheten fortsatt, sier VA-ekspert Christen Ræstad. - Veieier må gi tillatelse og stiller da vilkår for å legge rør og kabler i veigrunnen. Alle aktører har ventet i årevis på forskrifter som skal avklare ansvarsforholdene under veiene, men forskriftene uteblir tross alle løfter fra myndighetene. Vegdirektoratet tar ikke ansvar – de vil bare ha ansvar for forhold som påvirker selve veien, og ivaretar ikke samordning mellom de ulike systemene. Og det er VA som lider, for VA ligger nederst og har ligget der lengst. Og VA har ikke noe annet sted å gjøre av seg. Derfor er det ekstra viktig å sikre at andre rør og

kabler ikke legges rett over og hindrer atkomsten til VA-rørene. Infrastrukturdagene i regi av TEKNA ble i år avviklet på Scandic Hotell ved Gardermoen 9. og 10. februar og nærmere 200 deltakere møtte opp.

- Vi kan snakke om at denne konferansen har passert et vannskille: Spesialister fra vei, rør og kabler har deltatt de to siste årene og VA-folk og veifolk møtes nå i gjensidig forståelse og respekt under Infrastrukturdagene. Det er til berikelse for alle fagmiljøer, ikke minst når det er store uavklarte motsetninger. Men vi savner sårt en Infra-strukturlov som avklarer motsetningene, sier Ræstad.

Årets samling fokuserte på konkrete eksempler og løsninger på aktuelle infrastrukturproblemer i påvente av infrastrukturlovverket, og deltakerne drøftet også samfunnsikkerhet og totaløkonomi knyttet til "samlivene" nede under bakken.

- Kanskje er det på høy tid at vi erkjenner at det ikke er plass til alle aktører i alle gater og at de som kan basere seg på andre løsninger enn nedgravde rør og kabler kanskje må avvises i de trangeste gatene, spør Ræstad. - Vi er ikke i London ennå, men vi er på vei i full fart.

VA-ekspert Christen Ræstad etterlyser den etterlengtede veiforskriften og en samlet Infrastrukturlov med tydeligere samordningsregler for rør og kabler i veier og gater i Norge.

Fakta om VA-nettet:

Kommunalt spillvannførende avløpsnett er på 35 200 km. Medregnet offentlige overvannsledninger er lengden offentlige avløpsledninger ca. 54 800 km. Kommunalt vannnett er på ca. 47 500 km. Vannverkene leverer 472 liter per person og døgn. Forbruk i husholdningene er ca. 195 liter/person og døgn. Lekkasjer i vannnettene er også ca. 200 liter/p.d. Fornyelsen av avløpsnett per år, av total lengde, var på ca. 0,47 % i 2009. Fornyelsen av kommunalt vannnett var i gjennomsnitt for årene 2007-2009 på ca. 0,8 % per år, men ca 1/3 av vannettet ligger i vannverk som praktisk talt ikke har noen fornyelse.

God påske!

OVAL logo and text: "Statistikken viser at i 2009 ble det registrert 10 500 lekkasjer i VA-nettet. Dette er en økning på 10 % fra året før. De fleste lekkasjene oppstår i gatene og i nærheten av bygninger. Dette kan være et stort problem for beboerne i disse områdene. Derfor er det viktig å ha et godt vedlikehold av VA-nettet. Oval tilbyr tjenester som kan hjelpe med dette. Kontakt oss på telefon 020 40 40 40." OVAL Opplyningsutvalget VA-ledningsnett Oslo, 21.04.2010

ÅRETS "ANLEGGSDAGENE" EN BRAKSUKSESS OG VA FÅR MEFs FOKUS I ÅRENE FREMOVER

Mer enn 800 besøkende kom til Maskin-entreprenørenes Forbund (MEF) årlige "Anleggsdagene" 18. - 20. januar, og det er ny rekord. Årets arrangement fant sted på Clarion Hotell på Gardermoen med flere parallelle seminarer, stor utstilling med maskinutstyr på nær 70 stands og felles middag med indrefilet for 550 sultne messedeltakere:

- Vi har innført et utvidet program for dette arrangementet fra og med i fjor, forteller Stein Gunnes i MEF. – Tidligere kjøpte vi et stort seminar for hele møtet. I fjor utvidet vi med flere seminarer, blant annet et VA-seminar, og i år hadde vi hele 5 ulike seminarer. VA-seminaret ble en kjempesuksess med 250 tilhørere i salen og spennende program. Vi kan trygt slå fast at VA er et fast tema på våre Anleggsdager i fremtiden!

MEF har nær 2000 bedrifter som medlemmer, og av disse oppgir mer enn 1300 at VA er et viktig satsningsområde for bedriften. De oppgir også at de har masse ledig kapasitet, så den dagen myndighetene beslutter seg for å øke innsatsen på VA, skal det ikke skorte på arbeidskapasitet, lover Gunnes.

MEF har besluttet at VA nå blir et satsningsområde på linje med den tradisjonelle hovedaktiviteten vei og samferdsel, og konstaterer at etterslepet for utbedring av VA er så stort at det vil kreve mange års målrettet innsats før vi kommer à jour. De klimaendringene vi allerede står midt oppe i, gjør hele situasjonen enda mer akutt, og dette oppfatter nå alle involverte ... også våre lokale og sentrale myndigheter.

MEF er opptatt av at det VA-arbeidet som nå skal gjennomføres, blir utført med utstyr og materialer av høyeste kvalitet, og det krever at også de fagarbeiderne som skal utføre jobben, har høy kompetanse.

- Vi ser nå til vår glede at ADK – kompetansebeviset som kreves for at man skal kunne stå ansvarlig for VA-prosjekter – har fått fokus igjen. I dag er det stor pågang fra fagfolk som vil skaffe seg denne VA-kompetansen, og det er svært gledelig, mener Gunnes.

Stein Gunnes i MEF slår fast at VA nå er et hovedsatsningsområde for medlemmene på linje med vei og samferdsel. Og VA er nå et fast hovedtema på alle "Anleggsdagene" i årene fremover.

FLOM-DIREKTIVET er på vei!

Klimatilpasningsutvalget leverte forleden sin NOU-rapport (NOU 2010:10) til Miljøverndepartementet. Rapporten inneholder en beskrivelse av de utfordringene landet står overfor når klimaet nå raskt blir mer krevende med større nedbørmengder og kraftigere regnskyl over kortere intervaller.

- Flom i Norge er langt mindre kostbart og problematisk enn i de fleste andre europeiske land, mener Bent Braskerud i NVE. Han er med i det teamet som nå jobber med et norsk flomdirektiv og forteller at fire typer oversvømmelser er vanlige i Norge: • Elveflom • Flom i fjellsider • Havstigning/stormflo • Urbant overvann

Selv om elveflom oftest er mest dramatisk og får størst dekning på TV, er det i følge svenske forsikringselskap urbant overvann (oversvømmelse etter styrtregn i byer og tettsteder) som koster mest.

- Nå skal vi kartlegge flomområdene, og allerede før jul skal vi ha klar en grovkartlegging: Hvor vil oversvømmelse gi størst skade? Deretter skal vi bruke ytterligere to år på å finkartlegge. Vi skal lage flomrisikokart og vi skal utrede konsekvensene av flom for helse, økonomi, kulturarv og miljø i de grovkartlagte områdene. Om tre år skal vi så ha et grunnlag for neste fase som vil være å lage forvaltningsplaner: Hva gjør vi, hvilken beredskap anbefaler vi og hvilke tiltak må kommunene iverksette? Tiltakene må vi koordinere mot vanddirektiv som jo allerede foreligger.

I byer og tettsteder er det kommunene som vet hvor "skoen trykker". NVE er avhengig av et nært samarbeid for å bidra til en god overvannshåndtering.

- NVE deltar i et europeisk FoU prosjekt; SAWA. Her lager vi forvaltningsplaner, ser på framtidige klimautfordringer og tester overvannstiltak, sammen med andre nord europeiske land. Mer info kan finnes på: www.sawa-project.eu.

Vi kan vel allerede se for oss at sviktende, underdimensjonerte avløpsanlegg, sprengte renseanlegg og andre avløpsproblemer vil bli avdekket, og konsekvensene av direktivet vil nok kunne påvirke sendrektige kommuner til å få forgang i lokale VA-prosjekter.

Og en ting er helt sikkert: Flomproblemen vil bli stadig verre etter hvert som ekstremklimaet gjør seg sterkere gjeldende!

Vil du vite mer, kan du sjekke NVEs nettsider (www.nve.no) der du finner et eget avsnitt om EUs flomdirektiv.